

**ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ**

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- Πεδινοί
- Μεγάλη Ιδέα
- Κεντρική Επιτροπή Υπέρ των Κρητών

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιο σας τη λέξη Σωστό ή Λάθος δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

1. Στις εκλογές του 1928 το Λαϊκό Κόμμα κέρδισε τις 178 από τις 250 έδρες.
2. Η σημασία των προσφυγικών μετακινήσεων, στη διάρκεια της Επανάστασης, ήταν πολύπλευρη, καθώς διαμόρφωσαν το δημογραφικό χάρτη της Ελλάδας και συνετέλεσαν στη γνωριμία και την πνευματική αλληλεπίδραση των Ελλήνων.
3. Στους Χίους πρόσφυγες παραχωρήθηκε το 1835 η παραθαλάσσια περιοχή της Ερέτριας, για να χτίσουν εκεί τα σπίτια τους.
4. Η κύρια κρίση μεταξύ αυτοχθόνων και ετεροχθόνων ξέσπασε τον Ιανουάριο του 1844 με την έναρξη της συζήτησης για το δημόσιο δίκαιο των Ελλήνων.
5. Για την αποκατάσταση όλων των προσφύγων του 1854, ιδρύθηκε προσφυγικός συνοικισμός στο χωριό Κουτσούφλιανη της Θεσσαλίας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Να παρουσιάσετε τα κύρια γεγονότα που έλαβαν χώρα, κατά την περίοδο του Εθνικού Διχασμού, από τη διπλή παραίτηση της κυβέρνησης του Ελ. Βενιζέλου το 1915 μέχρι να εισέλθει η Ελλάδα στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο το 1917.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β2

α) Ποια ιδεολογική μεταστροφή επέφερε η Μικρασιατική καταστροφή στην Ελλάδα; **Μονάδες 5**

β) Ποια στοιχεία καθόρισαν τη φυσιогνωμία της πολιτικής ζωής της χώρας την περίοδο 1923-1936; **Μονάδες 5**

ΘΕΜΑ Γ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα παραθέματα που σας δίνονται, α) Να παρουσιάσετε το πρόγραμμα του Χ. Τρικούπη και τους τρόπους με τους οποίους αυτό υλοποιήθηκε (Μονάδες 13)

β) Να το αντιπαραβάλετε με τις θέσεις που στοιχειοθετούν το δηλιγιαννισμό (Μονάδες 12).

Μονάδες 25

Κείμενο Α΄

Στον πολιτικό λόγο του τρικουπισμού η εσωτερική ανασυγκρότηση και, παραλλήλως, η αναβάθμιση της διεθνούς εικόνας της Ελλάδας ήταν δύο αλληλένδετες όψεις του ίδιου οράματος. Ο «ειρηνικός» εφικτός εθνικισμός που πρέσβευε ο Τρικούπης υπαγόρευε τη συνειδητοποίηση της εξάρτησης της Ελλάδας από το διεθνές περιβάλλον, και ειδικότερα από τις Μεγάλες Δυνάμεις και, παράλληλα τη συνειδητοποίηση της ελλαδικής ανεπάρκειας [...] Για την προώθηση επομένως αυτού του μεταρρυθμιστικού σχεδιασμού, ο οποίος μόνο μακροπρόθεσμα οφέλη μπορούσε να προσκομίσει, απαιτούνταν, σύμφωνα με τους οπαδούς του Νεωτερικού Κόμματος (τρικουπικού), ... η διαμόρφωση και η βελτίωση του συστήματος υποδομής σε καίριους τομείς ... ένα απαραίτητο βήμα για την εξασφάλιση και την προώθηση της μεταρρυθμιστικής πολιτικής ... ήταν να δημιουργηθεί σταδιακά, μια τάξη καλά εκπαιδευμένων δημοσίων λειτουργών, οι οποίοι ως μόνιμοι υπάλληλοι, θα επάνδρωναν τον δημόσιο τομέα, βελτιώνοντας καθοριστικά την απόδοση του (ενώ) υιοθετήθηκαν νομοθετικά μέτρα που προέβλεπαν πιο διαφανή κριτήρια για τη διαδικασία προαγωγής ή απόλυσής τους.

Νίκη Μαρωνίτη, Η εποχή του Γεωργίου Α΄, Ιστορία Νέου Ελληνισμού, 1770-2000, τόμος 5, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σελ. 18-21

Κείμενο Β΄

Ως προς τη δημοσιονομική πολιτική, ο Τρικούπης ευνόησε την ανάπτυξη της εγχώριας παραγωγής και τον επαναπατρισμό των πλουσίων ομογενών του εξωτερικού και των κεφαλαίων τους, γιατί πίστευε ότι με τον τρόπο αυτό θα αναζωογονούσε και θα ανόρθωνε την οικονομία της χώρας, ενώ από το άλλο μέρος θα έδινε τις δυνατότητες για την πραγματοποίηση του εθνικού προγράμματος. Γι' αυτό και φάνηκε υποχωρητικός στο ζήτημα των εγγυήσεων και προνομίων που ζητούσαν οι κεφαλαιούχοι για την εξασφάλιση των τοποθετήσεών τους. Γι' αυτό και θεωρήθηκε άνθρωπος του μεγάλου κεφαλαίου ο πολιτικός αυτός, που είχε ζήσει πολλά χρόνια στο Λονδίνο και είχε γνωρίσει καλά τη δύναμη του Σελίδα 3 από 4 χρήματος μέσα στην πυρετώδη κίνηση για ευκαιριακές επιχειρήσεις και υπερκέρδη στην κεφαλαιαγορά του city (του Λονδίνου).

Νίκη Μαρωνίτη, Η εποχή του Γεωργίου Α΄, Ιστορία Νέου Ελληνισμού, 1770-2000, τόμος 5, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σελ. 21- 22

Κείμενο Γ΄

Επηρεασμένοι από τον ευρωπαϊκό αστικό συντηρητικό πολιτικό χώρο, του οποίου προπύργιο ήταν η μοναρχία και βασική πεποίθηση ήταν η περιορισμένη χρήση πολιτικών δικαιωμάτων, ο Δηλιγιάννης στόχευε στη διατύπωση μιας μετριοπαθούς πολιτικής ιδεολογίας... όπου θα αποτυπωνόταν η αρμονική και ισορροπημένη διακυβέρνηση κοινοβουλίου και στέμματος[...] θα στιγματίσει την εκλεκτική φύση της δημοσιονομικής πολιτικής του Νεωτερικού Κόμματος, η οποία, ενώ πλήττει, βαρύνει τα μεσαία και κατώτερα κοινωνικά στρώματα, αφήνει απέξω, προκλητικής, κατά την αντίληψη του Δηλιγιάννη, την «Πλουτοκρατία» ... Η προάσπιση των «αδικημένων», των κοινωνικά αδύναμων, η προστασία των θυμάτων του εκσυγχρονισμού, η υπεράσπιση της παράδοσης και των σταθερών πολιτικών αξιών ήταν τα συνθήματα που κατίσχυσαν στην πολιτική ταυτότητα του δηλιγιαννισμού.

Α. Βακαλόπουλου, Νέα Ελληνική Ιστορία, 1204-1985, Εκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2005, σελ. 310

ΘΕΜΑ Δ1

Αντλώντας στοιχεία από τα παραθέματα που σας δίνονται και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε:

- α) στην ίδρυση της Εθνικής Τράπεζας και στις δραστηριότητές της στα πρώτα στάδια λειτουργίας της (Μονάδες 10).
- β) στην αναγκαιότητα της ίδρυσης της Τράπεζας της Ελλάδας και να αιτιολογήσετε τις αντιδράσεις της Εθνικής Τράπεζας στην ίδρυσή της (Μονάδες 8).
- γ) στο έργο της Τράπεζας της Ελλάδας μέχρι τις αρχές του 1932 (Μονάδες 7).

Μονάδες 25

Κείμενο Α΄

Χρειάστηκαν πάνω από δέκα χρόνια για να επιτευχθεί η ίδρυση μιας τράπεζας στο νεοελληνικό κράτος, ένα διάστημα που δεν είναι αδικαιολόγητα μεγάλο αλλά δεν είναι και αμελητέο: Η δυστοκία είναι αποκαλυπτική τόσο για την οικονομική κατάσταση του νεοσύστατου βασιλείου όσο και για τα περίπλοκα ζητήματα που έθετε η μετάβαση από το παλαιό στο νέο θεσμικό καθεστώς [...] Ο αγροτικός κόσμος που αποτελούσε τον πρώτο στόχο ενός πιστωτικού ιδρύματος σε μια χώρα σαν την Ελλάδα, ήταν εκείνος ακριβώς που διέθετε τη μικρότερη φερεγγυότητα. Από την άλλη ο εμπορικός κόσμος δεν ήταν αυτονοήτως ανοιχτός στην υποδοχή του νέου πιστωτικού φορέα, στο μέτρο που ο ίδιος Σελίδα 4 από 4 κάλυπτε ένα μεγάλο μέρος της πιστωτικής δραστηριότητας και μάλιστα με υψηλή κερδοφορία.

Χριστίνα Αγριαντώνη, «Η ελληνική οικονομία στον πρώτο βιομηχανικό αιώνα», Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 1770-2000, Ελληνικά Γράμματα, τόμος 4, Αθήνα 2003, σελ. 71

Κείμενο Β΄

Μετά τη συγκυρία του 1925-1926 και την ανατροπή της δικτατορίας του Πάγκαλου, ο Γ. Καφαντάρης υπουργός οικονομικών της «οικουμενικής» κυβέρνησης, έθεσε τις βάσεις του προγράμματος της σταθεροποίησης της δραχμής. Η αναβάθμιση της ελληνικής πιστωτικής δυνατότητας συνδεόταν, κατά τη γνώμη του, με την προσέλκυση ξένων κεφαλαίων, απαραίτητων για την αναπτυξιακή πορεία της χώρας.

Ιστορία των Ελλήνων, τόμος 15, «Νεώτερος Ελληνισμός, 1910-1940, Η ελληνική οικονομία (1923-1940)», εκδ. Δομή, σελ. 613-615

Κείμενο Γ΄

Στο πλαίσιο των συμφωνιών για τη χορήγηση του δανείου της σταθεροποίησης, η Κοινωνία των Εθνών έθεσε το συμβατικό όρο να αναδιοργανωθεί το ελληνικό πιστωτικό σύστημα με την ίδρυση ανεξάρτητης και αμιγούς κεντρικής-εκδοτικής Τράπεζας. Η Τράπεζα αυτή να έχει ως κύριες και αποκλειστικές αρμοδιότητες [...] την τραπεζική υποστήριξη του συνόλου των δημοσιονομικών συναλλαγών [...] Η ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδας συμφωνήθηκε μετά από σκληρές διαπραγματεύσεις με την Εθνική Τράπεζα, η οποία αντιδρούσε σθεναρά γιατί έχανε τελείως το προνόμιο έκδοσης τραπεζογραμματίων. Το εκδοτικό προνόμιο σε συνδυασμό με τις ιδιωτικές τραπεζικές εργασίες, παρείχαν στην Εθνική Τράπεζα τη δυνατότητα να ελέγχει πλήρως την ελληνική αγορά χρήματος και συνεπώς προσπόριζαν σημαντικά οικονομικά κέρδη και πολιτική δύναμη στους μετόχους της. Για το λόγο αυτό η ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος, εκτός από τις οικονομικές προκάλεσε και πολιτικές αναταράξεις, που κατέληξαν το 1927 στην αποχώρηση του Λαϊκού κόμματος από τον κυβερνητικό συνασπισμό.

Γιώργος Α. Μητροφάνης, Η Δημόσια Οικονομία, Ιστορία Νέου Ελληνισμού, 1770-2000, τόμος 7 ος, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σελ. 153-154